

Q.P. Code :04800

[Time: 2½ Hours/2 Hours]

[Marks: 75/60]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: Students appearing for 75 marks paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Students appearing for 60 marks paper.

- 1) Attempt any three question from question. No. 1 to 4
- 2) Question no 5 is compulsory.

- Q.1** Elaborate on the phenomenon of work with reference to work ethics and work culture. **15**
- OR**
- Q.1** Discuss the meaning, characteristics and significance Entrepreneur in modern industry. **15**
- Q.2** Present the meaning and characteristics of industry. Briefly describe evolution or industry. **15**
- OR**
- Q.2** Explain the consequences of industrialization. Write a brief note on post industrialism. **15**
- Q.3** Explain the term 'Agricultural labour'. Discuss the problems faced by agricultural labour in India. **15**
- OR**
- Q.3** Elaborate on MNREGA with reference to it's objective, characteristics and implementation. **15**
- Q.4** Discuss the impact of the processes of globalization, liberalization and privatization on industry. **15**
- OR**
- Q.4** Write a detailed note on BPOs and KPOs. **15**
- Q.5** Write notes (**Any two**) **15**
- a. Work behavior
  - b. Preconditions of industrialization
  - c. Problem of child labour
  - d. Automation and industry.
-

Q.P. Code :04800

[वेळ:२½ तास/ २ तास]

[गुण: ७५/६०]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: ७५ मार्कांचा पेपर सोडविणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी

- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

६० मार्कांचा पेपर सोडविणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी

- १) प्रश्न क्र. १ ते ४ मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
- २) प्रश्न क्र. ५ आवश्यक आहे.

- प्र.१ 'काम' ही संकल्पना कामाची नैतिकता आणि कामाची संस्कृती यांच्या अनुषंगाने विशद करा. १५
किंवा
- प्र.१ उद्योजक या संकल्पनेचा अर्थ, वैशिष्ट्ये व औद्योगिक जगातील महत्त्व स्पष्ट करा. १५
- प्र.२ उद्योग' य शब्दाचा अर्थ व वैशिष्ट्ये विशद करून उद्योजकाच्या उत्क्रांतीचे टप्पे स्पष्ट करा. १५
किंवा
- प्र.२ औद्योगिककरणाचे परिणाम सांगून उत्तर औद्योगिककरणवाद यावर टिपण लिहा. १५
- प्र.३ शेतमजूर य संकल्पनेचा अर्थ सांगून भारतातील शेतमजुरांच्या समस्यांची चर्चा करा. १५
किंवा
- प्र.३ मनरेगाची उद्दिष्ट्ये, वैशिष्ट्ये व अंमलबजावणी याची चर्चा करा. १५
- प्र.४ जागतिकीकरण, उदारीकरण आणि खाजगीकरण यांचा औद्योगिक जगतावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा. १५
किंवा
- प्र.४ बीपीओज आणि केपीओज यांवर विस्तृत टिप लिहा. १५
- प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) १५
- अ. कामाच्या ठिकाणचे वर्तन.
ब. औद्योगिककरणाला जबाबदार घटक
क. बालकामगार - एक समस्या
ड. स्वयंचलन आणि उद्योग